

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

Кафедра Фінансового менеджменту та фондового ринку
(найменування кафедри)

РЕФЕРАТ
кваліфікаційної роботи
на здобуття освітнього ступеня магістра
зі спеціальності 072 Фінанси, банківська справа та страхування
(шифр та найменування спеціальності)
за магістерською програмою професійного спрямування
Фінансовий та страховий менеджмент

на тему: «Управління грошовими потоками підприємства»

Виконавець:

студентка 62 групи факультету ФБС

Гребенюк Тетяна Олександрівна _____

(прізвище, ім'я, по батькові)

/підпис/

Науковий керівник:

к.е.н., доцент

(науковий ступінь, вчене звання)

Юргачова Марія Іванівна _____

(прізвище, ім'я, по батькові)

/підпис/

ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА РОБОТИ

Актуальність теми. Досягнення сталого розвитку підприємства виявляється в розумному використанні ресурсів, і ключовою передумовою цього процесу є ефективне керівництво його грошовими потоками. Економічна активність нерозривно пов'язана з неперервним обігом коштів, які стають джерелом не лише надходжень ресурсів, але і фактором їх формування.

Вивчення поняття «грошовий потік» виникло у 1950-х роках і зазнало основного розвитку в американській економічній школі. Вітчизняна наука, відзначаючись певною затримкою, розпочала аналіз цієї економічної категорії. Незважаючи на різноманіття теорій і підходів, не існує єдиної концепції, щодо визначення економічної природи та сутності грошового потоку. Сучасна вітчизняна економічна думка відзначається неоднозначністю не лише у трактуванні, але і у формулюванні цього поняття.

Управління грошовими потоками стикається із концептуальною проблемою через відсутність чіткого роз'яснення економічних термінів. Без визначення справжнього змісту основних понять жоден метод чи його розробка не може набути наукового характеру. Таким чином, виникає необхідність дослідження основних аспектів грошового потоку підприємства для обґрунтування його економічної сутності та формулювання єдиної концепції управління.

Процес розгляду сутності грошових потоків підприємства знаходив висвітлення в наукових працях видатних дослідників, таких як Дорош О. І. та Пліш І. В., Васюк Н.В., Єрешко Ю.О., Біленко Д.В., Крилова О.В., Сергєєва О.Р., а питанням аналізу та оптимізації грошових потоків на підприємстві приділили увагу такі науковці як: Смородова Н.М., Надточій С. І., Каламбет С., Якимова А., Майборода О. Є. та інші.

Важливо відзначити, що в українському науковому доробку відсутні цілісні та комплексні дослідження з питань управління грошовими потоками, які б не лише розширили рамки традиційного аналізу, але й визначили конкретні підходи до створення аналітичного забезпечення для їх управління. Такі дослідження могли б виокремити конкретні стратегії виходу підприємств з ситуації неплатоспроможності та надати практичні рекомендації для подальшого вдосконалення управлінських практик.

Мета і завдання дослідження. Метою даної кваліфікаційної роботи є надання конкретних дієвих рекомендацій щодо поліпшення управління грошовими потоками підприємства на основі узагальнення теоретико-методичних аспектів щодо управління грошовими потоками.

Для досягнення визначеної мети у рамках кваліфікаційної роботи сформульовано наступні завдання:

- провести дослідження економічної сутності поняття грошових потоків;
- ознайомитися з класифікацією грошових потоків підприємства, вивчивши їхні основні властивості;

- детально описати модель управління грошовими потоками підприємства, виявивши її ключові аспекти та елементи;
- оцінити загальний фінансово-економічний стан підприємства;
- проаналізувати обсяг та структуру грошових потоків підприємства;
- оцінити стан моделі управління грошовими потоками підприємства;
- розробити рекомендації щодо удосконалення планування грошових потоків на підприємстві як складової моделі управління грошовими потоками;
- запропонувати шляхи вдосконалення моніторингу та аналізу грошових потоків підприємства.

Об'єктом дослідження є процес управління грошовими потоками підприємства.

Предметом дослідження є теоретико-методичні засади та практичні рекомендації щодо управління грошовими потоками ТОВ «Телекарт-прилад».

Методи дослідження. При проведенні аналізу грошових потоків, ліквідності підприємства, оборотності і рентабельності грошових ресурсів, при визначенні питомої ваги статей фінансової звітності ТОВ «Телекарт-прилад» та динаміки їх зміни за аналізований період використовувалися такі методи економічного аналізу, як: горизонтальний та вертикальний аналізи; порівняльний та графічний методи (при розгляді існуючих визначень грошового потоку та графічному зображенні ключових ознак поняття «грошовий потік» підприємства); коефіцієнтний та факторний методи (розрахунок відповідних коефіцієнтів щодо ефективності управління грошовими потоками досліджуваного підприємства, враховуючі відповідні фактори впливу), метод експоненційного згладжування (для прогнозування фінансового циклу підприємства ТОВ «Телекарт-прилад») та інші математичні прийоми, які використовуються за умов необхідності виявлення зв'язку між результативним показником та іншими факторами які обумовлюють його зміну для побудови певної моделі прогнозу.

Наукова новизна одержаних результатів. Отримані результати аналізу управління грошовими потоками на прикладі ТОВ «Телекарт-прилад» свідчать про те, що надані у роботі рекомендації щодо використання конкретних напрямків в управлінні грошовими потоками позитивно вплинуть на подальшу діяльність аналізованого підприємства.

Інформаційна база дослідження. В ході проведення дослідження теоретичних та практичних основ було вивчено різноманітні методичні матеріали, спеціальну літературу, а також результати досліджень у галузі фундаментальних і прикладних наукових робіт, як вітчизняних, так і зарубіжних авторів. При цьому було враховано матеріали наукових та науково-практичних конференцій, що стосуються питань економічного аналізу.

У роботі використовувалися статистичні дані, а також документи фінансової звітності ТОВ «Телекарт-прилад» для отримання конкретних практичних висновків.

Інформаційною базою дослідження послужили праці вітчизняних та зарубіжних учених, а також статті, опубліковані в фахових наукових виданнях. Здобута інформація базується на законодавчих та нормативних актах України.

Практичне значення отриманих результатів ґрунтується на виправданні методичних принципів та практичних застосувань для ефективного управління грошовими потоками. Впровадження наданих рекомендацій відкриє можливості для ТОВ «Телекарт-прилад» удосконалити свою стратегію управління грошовими потоками та, в кінцевому підсумку, покращити ключові показники фінансово-господарської діяльності.

Структура й обсяг роботи. Кваліфікаційна робота магістра складається зі вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел 70 найменувань та додатків. Загальний обсяг роботи становить 137 сторінок. Основний зміст викладено на 106 сторінках. Робота містить 23 таблиці, 26 рисунків.

Публікації. За результатами виконання кваліфікаційної роботи магістра опубліковано тези на тему: «Грошові потоки суб'єкта господарювання: напрямки оптимізації». The 10th International scientific and practical conference “Innovative scientific research: theory and practice” (November 21-24, 2023) Stockholm, Sweden. International Science Group. 2023. С.96-97.

ОСНОВНИЙ ЗМІСТ РОБОТИ

У першому розділі **«Теоретичні засади управління грошовими потоками підприємства»** розглянуто економічну сутність та важливість грошових потоків у діяльності підприємства, класифікацію грошових потоків на підприємстві та їх характеристику, а також сутність моделі управління грошовими потоками підприємства.

У другому розділі **«Аналіз управління грошовими потоками підприємства ТОВ «Телекарт-прилад»** проведено оцінку загального фінансово-економічного стану підприємства, проаналізовано обсяг та структура грошових потоків ТОВ «Телекарт-прилад», а також здійснено оцінку стану моделі управління грошовими потоками підприємства ТОВ «Телекарт-прилад».

У третьому розділі **«Удосконалення моделі управління грошовими потоками ТОВ «Телекарт-прилад»** запропоновано напрямки щодо удосконалення моделі управління грошовими потоками підприємства ТОВ «Телекарт-прилад», зокрема: удосконалення планування грошових потоків на підприємстві та можливі шляхи вдосконалення моніторингу та аналізу грошових потоків підприємства ТОВ «Телекарт-прилад».

ВИСНОВКИ

Управління грошовими потоками виступає як ефективний фінансовий резерв, що може визначати успішність фінансово-господарської діяльності підприємства та сприяти досягненню більш високого кінцевого результату й прибутку. Це відзначає актуальність ефективного управління грошовими потоками, включаючи забезпечення фінансової стійкості та платоспроможності підприємства.

Реалізація цього управління передбачає збалансоване управління грошовими надходженнями та витратами, а також їхню своєчасну синхронізацію, що є ключовим елементом фінансової політики підприємства.

Управління грошовими потоками є важливою ланкою системи управління підприємством і його ефективність, визначається активною участю усіх компонентів цієї системи. Підприємці, враховуючи динаміку змін грошових потоків, приймають важливі стратегічні рішення щодо розвитку бізнесу та захисту його від можливих збитків.

Необхідно відзначити, що важливість управління грошовими потоками у бізнесі надзвичайно велика, оскільки стабільність підприємства не лише визначається якістю та ефективністю його функціонування, але й його здатністю до подальшого розвитку та досягнення фінансової безпеки.

Зведення результатів аналізу теоретичних та практичних аспектів управління грошовими потоками дозволяє сформулювати наступні висновки:

1) Грошові потоки представляють собою сукупність грошових коштів, що надходять і витрачаються внаслідок господарської діяльності підприємства. Управління грошовими потоками є системою принципів і методів, спрямованих на прийняття та реалізацію управлінських рішень, що впливають на процес формування, розміщення і використання ресурсів підприємства, а також на організацію обігу цих ресурсів. Головною метою управління грошовими потоками є забезпечення фінансової рівноваги підприємства в процесі його розвитку, досягнення якої реалізується шляхом балансування обсягів надходження та витрати коштів і їхньої синхронізації в часі.

2) В сучасній економічній науці існує розмаїття визначень та класифікацій грошових потоків, що створює певні труднощі у визначенні їхньої сутності. Ця проблема є актуальною в контексті вітчизняної економіки, але застосування теоретичних засад класифікації грошових потоків в економіці є важливим етапом для формування єдиної уяви про їхню сутність.

Комплексний підхід до управління грошовими потоками в національній економіці стає можливим завдяки використанню визначених теоретичних основ класифікації. Це сприяє систематизації інформації та визначенню ключових характеристик грошових потоків, що в свою чергу полегшує прийняття обґрунтованих управлінських рішень.

Важливим аспектом є також дотримання законодавства України у сфері грошових потоків, що надає правовий фреймворк для проведення відповідних операцій. Законодавчі норми та нормативно-правові документи визначають правомірність та регулюють операції з грошовими потоками, забезпечуючи порядок та стабільність в цьому аспекті економічної діяльності.

4) Результати проведеного аналізу підтверджують стійкість ефективності роботи підприємства, яка була досягнута завдяки раціональному та ефективному використанню ресурсів, а також обґрунтованому використанню власних коштів.

5) Аналіз розрахунку чистого операційного грошового потоку дозволяє зробити висновок, що протягом останніх років підприємство не мало дефіциту грошових коштів для фінансування операційної діяльності.

Іншими словами, наявність достатньої кількості коштів дозволила покрити всі витрати операційного характеру.

б) У ТОВ «Телекарт-прилад» відсутня повноцінна модель управління грошовими потоками. Замість цього на підприємстві використовується автоматизований бухгалтерський облік, результати якого служать основою для ухвалення управлінських рішень, включаючи ті, які стосуються управління грошовими потоками.

За результатами роботи, було виявлено деякі недоліки моделі управління грошовими потоками ТОВ «Телекарт-прилад» та запропоновані певні рекомендації щодо ефективного управління грошовими потоками в системі економічної безпеки підприємства. Усі надані рекомендації були згруповані відповідно до тих складових елементів моделі управління грошовими потоками, які потребують удосконалення, зокрема:

1) Для покращення планування грошовими потоками на підприємстві в системі управління економічною безпекою варто застосовувати на підприємстві:

а) метод бюджетування. Основною метою запровадження бюджетування грошових коштів в ТОВ «Телекарт-прилад» є своєчасне визначення їх дефіциту чи профіциту. Насамперед, процес бюджетування має включати: планування, мотивацію, контролінг, аналіз.

б) підприємству також необхідно проводити ефективне управління оборотними активами та зобов'язаннями, оптимізацію грошових потоків та збалансовувати обсяги додатного та від'ємного грошового потоку. Підприємству необхідно раціонально управляти наявними фінансовими ресурсами, зокрема визначити оптимальні обсяги виробничих запасів, ефективно управляти дебіторською заборгованістю, координувати плани виробництва та продажу, забезпечити безперебійну роботу підприємства.

в) для забезпечення кращого планування грошовими потоками на підприємстві також корисним буде здійснення прогнозування грошових потоків підприємства.

2) Для вдосконалення моніторингу та аналізу грошових потоків підприємства ТОВ «Телекарт-прилад» пропонується:

- використовувати додаткові фінансові показники щодо моніторингу та аналізу грошових потоків підприємства.

- застосування додаткових методів для аналізу й прогнозування грошових потоків підприємства.

- використання сучасних фінансових інструментів та технології для ефективного управління грошовими потоками підприємства.

Запропоновані рекомендації по удосконаленню управління грошовими потоками в ТОВ «Телекарт-прилад» дозволять поліпшити загальну модель управління грошовими потоками та забезпечать ефективне функціонування підприємства.